

Crna Gora
AGENCIJA ZA ELEKTRONSKE MEDIJE
Broj: UP P 02-043/24-21/3
Podgorica, 23.04.2024. godine

Na osnovu člana 40 i 144 Zakona o elektronskim medijima („Sl. list Crne Gore“, br. 46/10, 40/11, 53/11, 06/13, 55/16, 92/17 i 82/20) i člana 18 i 116 Zakona o upravnom postupku („Sl. list Crne Gore“, br. 56/14, 20/15, 40/16 i 37/17), postupajući po prigovoru Miodraga Radičevića iz Podgorice (akt zaveden kod Agencije za elektronske medije pod br. UP P 04-043/24-21 od 25.03.2024. godine), direktorica Agencije za elektronske medije donosi

R J E Š E N J E

1. Odbija se, kao neosnovan, prigovor Miodraga Radičevića iz Podgorice, na rad emitera opštег televizijskog programa „Prva TV“ iz Podgorice (akt zaveden kod Agencije za elektronske medije br. UP P 04-043/24-21 od 25.03.2024. godine).
2. Protiv ovog Rješenja može se podnijeti žalba Savjetu Agencije za elektronske medije u roku od 15 dana od dana dostavljanja rješenja.
3. Ovo Rješenje će se objaviti na veb sajtu Agencije za elektronske medije www.aemcq.org.
4. Ovo Rješenje stupa na snagu danom donošenja.

O b r a z l o ž e n j e

Dana 25.03.2024. godine, Agenciji za elektronske medije (u daljem tekstu: „Agencija“) dostavljen je prigovor Miodraga Radičevića iz Podgorice na rad privrednog društva „AST“ d.o.o. Podgorica (u daljem tekstu: „emiter“), kao komercijalnog emitera televizijskog programa „Prva TV“ (akt zaveden kod Agencije pod br. UP P 04-043/24-21 od 25.03.2024. godine).

Prigovor se odnosi na informativnu emisiju „Prva tema“, koja je reemitovana dana 22. marta 2024. godine, u periodu od 21:01:38 do 22:36:39 sati (1 sat 35 minuta 1 sekund). Podnositelj prigovora postavlja pitanje: „*Zašto predsjednik druge države, sa naše nacionalne frekvencije, šalje ratne poruke, najavljuje ratove, za zločin u Moskvi okrivljuje naše vojne partnere itd? Kakav je interes građana ove države da u prime time-u sluša ozbiljne, uz nemirujuće i zastrašujuće najave ratova, čak i na ovim prostorima?*“

Postupajući po osnovu navoda iz prigovora, Sektor za nadzor nad radom pružalaca AVM usluga Agencije izvršio je uvid u snimak emitovanog programskega sadržaja i sačinio nalaz (akt broj UP P 04-043/24-21/1 od 28.03.2024. godine).

Agencija je dana 04. aprila 2024. godine, pokrenula postupak za utvrđivanje odgovornosti zbog kršenja Zakona o elektronskim medijima (u daljem tekstu: „Zakon“), Pravilnika o programskim standardima u elektronskim medijima (u daljem tekstu: „Pravilnik“) i izdatog Odobrenja za emitovanje i uputila je tim povodom emiteru zahtjev za izjašnjenje (akt broj UP P 02-043/24-21/2 od 04.04.2024. godine). U ostavljenom roku emiter nije dostavio izjašnjenje.

Na osnovu informacija i navoda sadržanih u prigovoru, kao i uvida u snimak emitovanog sadržaja, Agencija je konstatovala sljedeće:

1. Emiter je dana 22.03.2024.g. u periodu od 21:01:38 do 22:36:39 sati (1 sat 35 minuta 1 sekund) reemitovao informativnu emisiju „Prva tema“, u kojoj je gost bio predsjednik Srbije Aleksandar Vučić. Ttokom čitavog trajanja emisije, u gornjem desnom uglu ispod logo-a emitera, bijelim slovima na crvenoj podlozi istaknuta je grafička insertacija da se radi o emisiji uživo.
2. U nastavku slijedi opis segmenata emisije na koje se odnosi prigovor.

Razgovor počinje informacijom da je u Moskvi došlo do terorističkog napada na nastupu rok benda, u koncertnoj dvorani *Krokus Siti* hola.

U periodu od 21:03:00 do 21:06:56 sati se emituje razgovor sljedeće sadržine:

Voditeljka: „*Oglasio se Dmitrij Medvedev. On kaže ovako, ako se utvrdi da se radi o teroristima kijevskog režima, drugačije čemo se nositi sa njima i njihovim ideološkim inspiratorima, smrt za smrt, kaže Medvedev.*“

Vučić: „*Ja mislim da je nešto što smo govorili mnogo puta, a malo ko je želeo da čuje, malo ko je želeo i da veruje. Malo kome je padalo na pamet da sagleda činjenice. 7. marta je američka ambasada pozvala svoje građane da ne idu u šoping molove. To su radili zatim i Britanci i još neko.*“

Voditeljka: „*....Baš pomenuli koncertne dvorane, šoping molove i koncertne dvorane? Čini mi se da je tako bilo.*“

Vučić: „*Nije šija, nego vrat.*“

Voditeljka: „*I jedno i drugo. Da.*“

Vučić: „*Dakle, što znači da su njihove specijalne službe presrele određene razgovore, došle do informacija i znale su da će to da se dogodi. U svakom slučaju, tragican događaj koji ima svoje nesagledive posledice. Dakle, neko će reći da su radikalni islamisti. Neko će reći Kijev. Kijev će reći da je to Moskva uradila da bi mogla da preokrene to u medijskom smislu, ali ono što su realne posledice, nema nikakve sumnje da će biti dalje eskalacija sukoba u Ukrajini. Dalje približavanje svetskom sukobu o kojem smo govorili prošli put, pa ste... Ne mogu da kažem da ste se pomalo podsmehivali onome što sam govorio, ali svakako uz nevericu osmehivali. A na moju žalost i na žalost svih nas bio sam u pravu. Ja sagledavam rukovodeći se logikom gvozdenih determinizama. Smatram da smo svakoga dana sve bliže velikom svetskom sukobu, najvećem u istoriji koji će odneti, koji može i plašim se da će to da se dogodi, da odnese i više života nego čak Drugi svetski rat...*“

Voditeljka: „*Mislite da bi ovo mogla da bude neka kap koja bi mogla da prelije čašu?*“

Vučić: „*Ne, ovo je samo jedan... Ovo je samo jedan beočug u lancu. Jer i noćas je bilo vrlo teško u Ukrajini. I pre toga je bilo i večeras je krenuo najžešći artiljerijski napad na Belgorod, na rusku teritoriju, tako da želim samo da kažem da to ide u sve lošijem smeru, jer ne zaboravite kada krenu napadi na kursku i belgoradsku oblast, da je to da bi se olakšalo trupama u Ukrajini koje brane Kupiansk, koje brane Krasni Liman, koje brane Časov jar i neke druge pozicije dakle. A ne zato što stvarno veruju da mogu da postignu dubinski uspeh na ruskoj teritoriji jer Rusi onda moraju da povlače deo snaga, moraju da ih angažuju, a i dodatno unosi strah i paniku ruskom stanovništvu. Postoji jedna velesila koja nije Amerika čiji su tu... Čiji je to način delovanja, a ovo oko terorističkih akata, biće vrlo interesantno da vidimo što će saopštiti, pre svega, Bortnikov. I da sačekamo, da sačekamo. Biće veoma važni rezultati te istrage jer to ne znači ništa ako su teroristi iz Ingušetije ili Dagestana ili bilo kojeg drugog dela ili iz Ukrajine. Važno je ko je organizator.*“

Voditeljka: „*Ono što je interesantno Bela kuća tvrdi da nije znala da se priprema teroristički napad u Moskvi. Kako su saopštili, ne vide naznake da su Ukrajinci umešani u napad. Prate situaciju i smatraju da su prizori stravični. Nemačko ministarstvo spoljnih poslova izrazilo je saučešće.*“

Vučić: „*Kako, kako... Jeste videli slike?*“

Voditeljka: „*Stravično izgleda to. Da. Mislim da smo i pustili... Neke od tih snimaka koje mogu...*“

Vučić: „*Slike su stvarno jezive i ne znam...*“

Voditeljka: „*Da.*“

Tokom razgovora, u donjem dijelu ekrana, režija izdvaja citate gosta (istaknuti putem grafičke insertacije - crna slova, na sivoj podlozi) i to:

„Vučić: Više je razloga za sednicu saveta za nacionalnu bezbednost.“

„Vučić: Suočeni smo sa daljim približavanjem širem svetskom sukobu.“

U nastavku, predsjednik Srbije, govori o preventivnim mjerama koje se preduzimaju da bi se zaštitili građani Srbije, obezbjeđivanju šoping molova i sportskih stadiona.

Nakon toga, vođen je razgovor o odnosima Srbije sa Kosovom. Od 21:13:59 sati emituje se segment sljedeće sadržine:

Voditeljka: „Pre nego što se večeras desilo ovo u Moskvi, ja sam gledala danas tokom dana i ruske i nemačke medije i glavna spoljno politička vest bila je Srbija odnosno pominje se mogućnost rata na Kosovu i Metohiji. Albin Kurti je juče objavio snimak na osnovu kog tvrdi da su na samo nekoliko metara...“

Vučić: „Bio sam... Bio sam više na ruskim i nemačkim medijima televizijama danas nego...“

Voditeljka: „I Vi ste gledali...“

Vučić: „Ovde u Srbiji. Pa ja imam uključene sve te televizije.“

Voditeljka: „Jeste, da.“

Vučić: „Deset ekrana...“

Voditeljka: „Bili ste sve vreme, da. I prenosi se ovaj i ova, da tako kažem upozorenje Albina Kurtija. On je juče objavio snimak na osnovu kog tvrdi da su samo na nekoliko metara, od kako kaže granice sa Kosovom primećene jedinice vojske Srbije. Mislim da ćemo videti i taj snimak. Pripremili smo ga. Da li se Beograd spremava za rat na Kosovu i Metohiji?“

Vučić: „Vi mene pitate da li se mi spremamo za rat?“

Voditeljka: „Da.“

Voditeljka: „Baš Vam hvala na pitanju.“

Vučić potom objašnjava da je Albin Kurti taj koji računa na podršku NATO-a, ali da Srbiji nije potreban rat, već mir i politička akcija. Ovaj razgovor, u donjem uglu ekrana prati grafička insertacija (crna slova na sivoj podlozi) sa Vučićevom izjavom: „Beograd se ne spremava za rat sa tzv. Kosovom“.

U 21:18:44 sati voditeljka postavlja pitanje: „Da obrnem pitanje. Da li je Beograd spremava da brani Srbe na Kosovu i Metohiji?“. Vučić odgovara da će Srbe na Kosovu braniti samo dozvoljenim političkim sredstvima.

U periodu od 21:21:30 do 21:22:31 predsjednik Srbije govori o događaju koji se desio na Kosovu i Metohiji, u Banjskoj u septembru 2023.g. i kaže:

Vučić: „Pričali ste o Banjskoj. Pa nije Banjska došla iznebuha. Pa Banjska je došla zato što ste progonili ljudi, zato što ste ih slagali, zato što ste mene obmanuli i ja obmanuo te ljudi zato što ste mene lagali. Lagali celu Srbiju da ti ljudi neće da budu gonjeni. Pa se ti ljudi pobunili i zbog svoje slobode i zbog slobode svih drugih ljudi na severu Kosova i Metohije. I nijednog od tih ljudi nije bilo iz centralne Srbije. Ne nego ćemo da navajamo za one koji ih progone i ubijaju ili ne znam šta već. Sram vas bilo sve zajedno. Se pravite da ne znate o čemu je reč, pa ste nam napravili ovde preko kmetskih duša, sluga ovdašnjih, da valjda svi treba da progonimo Srbe i da govorimo kako je to strašno zlo, kako su jezivi ti ljudi, kako je ne znam ni ja šta sve. Što se niste pitali koji su razlozi. Dvanaest godina će uskoro kako treba da se formira zajednica srpskih opština. Što mu ne pominju? Što svaki dan ne govore o zajednici srpskih opština? Neće ni da mu pomenu zajednicu srpskih opština. Pa pričaju neke gluposti. Ne znam. Svaki dan slušam neke gluposti. Više, više čak i ne slušam da budem iskren.“

U nastavku, Vučić je govorio i o dešavanjima u vezi sa rusko-ukrajinskim konfliktom. Segment tog dijela razgovora, koji se emituje u periodu od 21:36:55 do 21:38:00 dat je u nastavku.

Vučić: „....Rusi bi, pretpostavlja se, išli kopnom. Moraju da idu direktno na Herson. Zatim da obidu ili da zauzimaju Nikolajev, ali bi onda čak okružili Odesu i išli dalje... Ono što je strah Evropljana, ka Transnistriji ili Pridnjestrovju... Da li bi išli negde... Da li bi tamo stvarno išli ili ne, to niko sem Rusa ne zna, ali je to strah u Evropi, koji sam čuo od 10 njih. Oni to da puste ne mogu. Možda to uopšte nije ruski plan, ali vam samo kažem šta je strah. A ja vidim da voz je krenuo. Voz je krenuo nizbrdo iz stanice. Nema kraja tome, niko živ ne može da ga zaustavi. Kad kažem voz je krenuo... Voz pun problema i sukoba i nisam vam slučajno rekao da ja ne vidim kako... Ja sam vrlo ozbiljan, temeljan i odgovoran čovek. Ja ne vidim kako ovo može da se zaustavi. Ja ovome kraja ne vidim. I plašim se da će da se završi, da ponovim, najvećim svetskim sukobom ikada.“

Voditeljka: „Vi ste nedavno govorili da živimo u zemljji...“

Vučić: „A dao bih sve na svetu da izadem i kažem ljudi pogrešno sam procenio, ali ponavljam, ja se rukovodim logikom gvozdenih determinizama. Pratim sve. Imam i obaveštajne podatke...“

Voditeljka: „Razgovarali ste i sa Makronom...“

Vučić: „Mnogo sestrinskih službi. Razgovarao sam sa svima. Razgovarao sam sa svima.“

Prije završetka razgovora voditeljka se vraća na temu terorističkog napada u Moskvi. Nakon što je saopštila da među žrtvama nema srpskih državljana, u periodu od 22:30:53 do 22:31:18 sati emituje se razgovor o tome da je Islamska država preuzeila odgovornost.

Voditeljka: „Islamska država je preuzeala odgovornost za napad u Moskvi.“

Vučić: „Kao što sam i očekivao na početku, večeras. A to Islamska država...“

Voditeljka: „Na svom kanalu, na Telegramu, naveli su da su odgovorni za teroristički napad u Moskvi.“

Vučić: „A to Islamska država, mani ga se Mito.“

Voditeljka: „Bela kuća kaže užasan napad, Kijev kaže 'mi ne koristimo terorističke metode'...“

Vučić: „Islamska država.“

Voditeljka: „Da.“ (Voditeljka potvrđuje uz podsmijeh)

Intervju je takođe činio i razgovor o drugim temama od važnosti za Srbiju. Spoljna politika, ekonomija, izbori u decembru 2023. godine koje opozicija osporava i slično.

3. Članom 55 st. 6 tač. 1 i 2 Zakona i članom 7 Pravilnika propisano je da su emiteri koji proizvode (uređuju i emituju) informativni program dužni da to rade profesionalno i odgovorno i na taj način da doprinose slobodnom, istinitom, cjelovitom, nepristrasnom i blagovremenom informisanju javnosti o događajima u zemlji i inostranstvu.
4. Članom 8 st. 1 i 2 Pravilnika je predviđeno da su u proizvodnji informativnih programa, elektronski mediji dužni da poštaju načela objektivnosti, nepristrasnosti, blagovremenosti, tačnosti, zabrane diskriminacije, slobode objavljivanja komentara i primjene pravila druge strane.
5. Članom 10 stav 1 Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda propisano je da svako ima pravo na slobodu izražavanja, kao i da ovo pravo uključuje slobodu posjedovanja sopstvenog mišljenja, primanja i saopštavanja informacija i ideja bez miješanja javne vlasti i bez obzira na granice. Sloboda izražavanja se primenjuje ne samo na „informacije“ ili „ideje“ koje se povoljno primaju ili se smatraju bezopasnim ili pitanja oko kojih postoji ravnodušnost, već i na one ideje i informacije koje vrijeđaju, šokiraju ili uznemiravaju državu ili bilo koji dio stanovništva.
6. Uvažavajući pravo na slobodu izražavanja i uređivačku autonomiju, mediji su slobodni da određenu pojavu ili događaj tretiraju na različiti način, a da pri tome ne prekrše propise. Ne može se dovesti u pitanje pravo emitera da, u skladu sa njegovom uređivačkom politikom, pribavlja, objavljuje i prenosi informacije od interesa za javnost, uz obavezu da to čini na način kojim se doprinosi slobodnom, istinitom, cjelovitom i nepristrasnom informisanju javnosti o događajima u inostranstvu kao i poštovanju i promociji osnovnih ljudskih prava i sloboda, demokratskih vrijednosti i pluralizma ideja.
7. Sloboda načina uređivanja i pristupa temi koju emiter obrađuje spada u domen uređivačke slobode i slobode izražavanja emitera. S tim u vezi, odluka da reemitovanjem sadržaja drugog emitera ponudi sadržaj kojim se omogućava iznošenje stavova javne ličnosti (predsjednika susjedne države) je u okvirima njegove slobode izražavanja i uređivačke autonomije.
8. Uređivački koncept emisije podrazumijeva da urednik emisije poziva samo jednog sagovornika sa kojim analizira različite teme. U konkretnom slučaju, emisija je predstavljala razgovor sa predsjednikom Srbije Aleksandrom Vučićem u kome su izneseni njegovi stavovi i mišljenja povodom određenih aktuelnih događaja (teroristički napad u Moskvi, ratu u Ukrajini, odnosi Srbije i Kosova), što je od interesa za javnost i doprinosi razumjevanju i informisanosti javnosti o ovim događajima kao i o očekivanom ili mogućem razvoju situacije ili posljedicama. Njenim emitovanjem emiter nije prekršio standarde vezane za proizvodnju informativnog programa jer su, zbog formata emisije (intervju/razgovor), predstavljeni samo stavovi (stanovišta) gosta emisije.
9. Navodi sagovornika („...ali ono što su realne posledice, nema nikakve sumnje da će biti dalje escalacija sukoba u Ukrajini“, ... „Kad kažem voz je krenuo... Voz pun problema i sukoba i nisam vam slučajno rekao da ja ne vidim kako... Ja sam vrlo ozbiljan, temeljan i odgovoran čovek. Ja ne vidim kako ovo može da se zaustavi. Ja ovome kraju ne vidim. I plašim se da će da se završi, da ponovim, najvećim svetskim sukobom ikada.“), predstavljaju njegovo

mišljenje/stav na čije iznošenje ima pravo u okviru svoje slobode izražavanja. Ne dovodeći u pitanje osjetljivost podnosioca prigovora prema iznijetim stavovima gosta, treba imati u vidu da, kroz informativno-politički program, emiter treba da ima slobodu da se bavi bilo kojim temom, događajem ili pitanjem, sve dok za to postoje uređivački razlozi i interes javnosti. Pri tome, izbor sagovornika predstavlja jedan od elemenata njegove uređivačke slobode i slobode izražavanja, a za njihove izjave i mišljenje emiter nije odgovoran, niti se može govoriti da je voditeljka na pristrasan način odobravala ili omogućavala njihovo iznošenje. Na iznošenje svog stava sagovornik ima pravo u okviru svoje slobode mišljenja i izražavanja, a pravo da ga čuju imaju i gledaoci, u okviru njihovog prava na informisanje. Pitanja voditeljke su, moguće, sugestivna i provokativna, ali ona spadaju u njenu slobodu izražavanja odnosno slobodu komentarisanja događaja i postupake pojedinaca, državnih organa ili drugih institucija.

Saglasno navedenom, s obzirom da emitovanjem predmetnog sadržaja nije došlo do kršenja programskih standarda propisanih Zakonom o elektronskim medijima, podzakonskim aktima Agencije ili izdatim Odobrenjem za emitovanje, može se konstatovati da nema osnova za izricanje bilo kakve upravno-nadzorne mjere protiv emitera.

Nakon sprovedenog postupka i uz uvažavanje svih relevantnih činjenica, direktorica Agencije je, saglasno čl. 140 i 141 Zakona, donijela odluku kao i dispozitivu ovog Rješenja.

Ovo Rješenje će se objaviti na veb sajtu Agencije www.aemcq.org.

Ovo Rješenje stupa na snagu danom donošenja.

UPUTSTVO O PRAVNOM SREDSTVU

Protiv ovog Rješenja može se podnijeti žalba Savjetu Agencije za elektronske medije u roku od 15 dana od dana njegovog dostavljanja.

Dostavljeno:

- „AST“ d.o.o.
- Savjet Agencije za elektronske medije
- Sektor za nadzor nad radom pružalaca AVM usluga
- Sektor za pravne i ekonomski poslove
- Služba za informaciono-komunikacione tehnologije
- Služba za zajedničke poslove

Pripremila: Marija Baykal *MB*
Odobrila: Jadranka Vojvodić *JV*